

CK.0000077234

ĐI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
THUẬT CÁC DÂN TỘC THIẾU SỐ VIỆT NAM

CAO DUY SƠN

BIỆT CÁNH CHIM TRỜI

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

LIÊN HIỆP CÁC HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT VIỆT NAM
HỘI VĂN HỌC NGHỆ THUẬT CÁC DÂN TỘC THIỀU SỐ VIỆT NAM

CAO DUY SƠN

BIỆT CÁNH CHIM TRỜI

Tiểu thuyết

NHÀ XUẤT BẢN HỘI NHÀ VĂN

**ĐỀ ÁN BẢO TỒN, PHÁT HUY GIÁ TRỊ
TÁC PHẨM VĂN HỌC, NGHỆ THUẬT
CÁC DÂN TỘC THIẾU SỐ VIỆT NAM**

Cố vấn Ban Chỉ đạo: Nhà thơ Hữu Thỉnh
Chủ tịch Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam

BAN CHỈ ĐẠO

1. Nhà văn Tùng Điện (Trần Quang Điện)	<i>Trưởng ban</i>
2. Nhà nghiên cứu, TS. Đoàn Thanh Nô	<i>Phó Trưởng ban</i> <i>Thường trực</i>
3. TS. Trịnh Thị Thùy	<i>Phó Trưởng ban</i>
4. Nhạc sĩ Nông Quốc Bình	<i>Ủy viên kiêm Giám đốc</i>
5. GS.TS. Nguyễn Xuân Kính	<i>Ủy viên</i>
6. PGS.TS. Lâm Bá Nam	<i>Ủy viên</i>
7. ThS. Vũ Công Hội	<i>Ủy viên</i>
8. ThS. Phạm Văn Trường	<i>Ủy viên</i>
9. ThS. Nguyễn Nguyên	<i>Ủy viên</i>
10. ThS. Nguyễn Ngọc Bích	<i>Ủy viên</i>

Giám đốc

Nhạc sĩ Nông Quốc Bình

LỜI GIỚI THIỆU

Ủy ban toàn quốc Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam là tổ chức chính trị - xã hội - nghề nghiệp, thành viên của Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, mái nhà chung của các Hội Văn học nghệ thuật cả nước. Liên hiệp gồm 74 tổ chức thành viên với trên 45.000 hội viên là văn nghệ sĩ thuộc các Hội Văn học nghệ thuật chuyên ngành Trung ương và các Hội Văn học nghệ thuật tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương, trong đó có Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trải qua gần 25 năm hình thành và phát triển, đến nay Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam đã có hơn một nghìn hội viên, trong đó gần 600 hội viên là người dân tộc thiểu số hoạt động tại 34 tổ chức cơ sở và các chi hội, tỉnh thành hội trong cả nước. Trong giai đoạn từ năm 1999 đến nay, được sự quan tâm của Đảng và Nhà nước, đã có hàng nghìn công trình, tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam được sưu tầm, nghiên cứu, biên dịch, sáng tạo.

Bộ sách này là một phần của Đề án “Bảo tồn, phát huy

giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam”, với mục tiêu là thực hiện chính sách dân tộc của Đảng, Nhà nước nhằm bảo tồn, phát huy giá trị tác phẩm văn học, nghệ thuật các dân tộc thiểu số Việt Nam; quảng bá di sản văn hóa các dân tộc thiểu số Việt Nam với bạn bè thế giới; góp phần xây dựng nền văn hóa Việt Nam tiên tiến, đậm đà bản sắc dân tộc và xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân tộc, thúc đẩy tiến trình đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế; bổ sung nguồn tài liệu phục vụ công tác giảng dạy, nghiên cứu, trao đổi, giao lưu và phát triển văn hóa giữa các tộc người, nhân dân trong và ngoài nước, với cộng đồng quốc tế.

Bộ sách là kết quả từ kho tài liệu hàng nghìn công trình, tác phẩm đã được nghiên cứu, sưu tầm, biên dịch, sáng tạo qua nhiều thế hệ tác giả, nghệ nhân, hội viên của Hội Văn học nghệ thuật các Dân tộc thiểu số Việt Nam.

Trong quá trình thực hiện bộ sách, Ban Chỉ đạo mong nhận được góp ý của quý bạn đọc gần xa.

**TM. BAN CHỈ ĐẠO
TRƯỞNG BAN**

**Nhà văn Tùng Điện
Phó Chủ tịch Thường trực
Liên hiệp các Hội Văn học nghệ thuật Việt Nam**

1

Lâu rồi mới về quê. Cảnh cũ, người xưa sao gần gũi, nhưng thấy tiếc nhớ và buồn. Mới ngày nào giờ sắp hóa lão. Bạn cũ hơn chục đúra, thằng chết trận, vinh quang liệt sỹ, có thằng chết do lấy rượu thay cơm, có đúra nghiện thuốc phiện, đúra mới hơn bốn chục tuổi thấy cứ yếu dần rồi bỗng lui như chuối thối gốc. Thằng Dương bảo áy là thằng Tam bị mắc bệnh gan, còn thằng Co chết là do thiếu chất suy nhược cơ thể. Ờ, kiếp người sống chẳng mấy mà có tới hai phần ba thời gian thèm cơm thì làm sao không tốn mệnh. Hồi đó có đúra trước khi chết còn tiếc, cả đời chưa được bữa no. Là nó nói thật. Thằng Phi, cao gầy như cây vầu, đi bộ đội chỉ mục đích được đà một bữa lòi rốn. Gầy thày cơm, bữa ăn hết loạt ba suất binh nhì, tu nửa nồi nước rau luộc mà chẳng ợ được một hơi. Còn bảo, băng này nữa cũng chỉ non nửa dạ. Sắp viên tịch còn thều thào, đời ân hận nhất là chưa bao giờ được bữa căng bụng.

- Tao chắc thằng Phi chết vì đói. - Dương bảo thế, rồi chửi đồng: - Mẹ nó, hồi áy sao khốn nạn, người

thưa, nương rẫy, núi rừng bát ngát, dài súc như trâu sao phải đói? Cái đ... gì cũng cấm. Hồi đó quê mình có người chết vì đói mà nhớ không?

Tôi gật đầu. Buồn vu vơ. Hồi đó không hiểu nước ta lấy mẫu quản lý ở đâu mà dân đói hôi mồm, đất thì để mọc cỏ dại. Nuôi được con lợn đến kỳ ngà thịt phải xin giấy sát sinh, mọi thú đều nhà nước quản lý, tự ý khai đao sẽ bị tịch thu. Hai nhà tôi và Dưỡng cạnh nhau. Bố nó là cán bộ kho lợn. Gọi cơ quan kho lợn là lối quen mồm của dân Cổ Lâu, thực chất chỉ là trại chăn nuôi lợn cung cấp cho người nhà nước. Ngoài ra còn thu gom trâu bò của dân nộp thay thuế nông nghiệp chuyển về Hà Nội. Nhìn lũ súc vật bị đẩy lên ô tô, dân quê chỉ còn biết nhìn theo nuốt nước bọt, có chút phân vân tiếc rẻ. Lũ trẻ mắt đen thấu vì đói, ước một bữa ăn có mỡ bôi trơn. Nhưng không được, mọi thứ tốt nhất bây giờ phải dành cho bộ đội và cán bộ nhà nước.

Vóc dáng bố thằng Dưỡng lực lưỡng, mạnh mẽ phi thường, nhưng tính nét cởi mở rộng rãi, mẫu điển hình dân miền Đông. Thấy chúng tôi lớn vỗn như ma đói bên lò sấy thịt bò, ông bâng quơ:

- Mấy thằng chúng mà vào xem hộ bác thịt đã khô chưa?